

ON

O B E C N Í N O V I N Y

M A L É S T R A N Y
A H R A D Č A N

Hoslinec
u
Hocoura

Kouzlo Malé Strany

Prezident Petr Pavel

Park Kampa – rozumné řešení | **Habemus papam, Malá Strano**

O kouzlu dvorků Rozhovor s Petrem Sojkou | **Legendární lokály**

Operace s jedovatým názvem | **Michálkovi z Hradčan**

ON

OBECNÍ NOVINY
MALÉ STRANY
A HRADČAN

Vydává
Spolek občanů
a přátel
Malé Strany
a Hradčan
Malostranské
nám. 4/27
118 00 Praha 1

e-mail:
sopmsh@seznam.cz

www.sopmsh.estranky.cz
www.facebook.com/
malastranahradcany

instagram/
spolek_malastrana_hradcany

Vedoucí redakce:
Tomáš Oliva

Foto na titulní straně:
Olga Michálková
– Kočka před Kocourem

Vychází s finanční podporou
MČ Praha 1
zdarma
IČ: 00409278
DIČ: CZ00409278

Evidenční číslo MK ČR:
E 12712

Tisk: MAFRA a. s.

Předání daru nizozemských sponzorů Sdružení občanů a přátel Malé Strany a Hradčan počátkem prosince roku 1989. Sdružení získalo počítač, tiskárnu a kopírku. Dar předal tehdejší ministr financí Nizozemska se zástupci nizozemských průmyslníků a pražské ambasády.

Výlet do historie

Alexander Dubček při rozhovoru se spoluzakladatelem sdružení Ladislavem Čepičkou

Vážení čtenáři, rád bych připomněl, že Spolek občanů a přátel Malé Strany a Hradčan je s vámi na Malé Straně již od roku 1990. Jeho kořeny jsou však již rozpoznatelné v roce 1989, kdy vznikl jako reakce na plánovanou a nepřiliš odborným způsobem připravovanou asanaci Malé Strany.

Ta se měla dotknout měšťanských domů. Šlo převážně o bytové domy, na kterých se výrazně podepsala neúdržba, a také se většinou jednalo o byty bez záchodů, jež byly umístěny na pavlačích, o koupelnách nemluvě. A tak si doboví odborníci spočítali, že levnější je domy zbourat než investovat do jejich uvedení do odpovídající úrovně bydlení.

Naštěstí přišla sametová revoluce a vše bylo jinak. Noví správci nemovitostí si uvědomili, jak cenný soubor domů to byl, a od asanace upustili.

Náš Spolek (tehdy sdružení) však využil dějinné změny a významně vstoupil do politického boje. Jeho představitelé se aktivně zapojili nejen do dění na Malé Straně, ale i do společenského života. Mezi jeho významnými představiteli byli Martin Mejstřík, Draha Pithartová, Helena Koenigsmarková, Jan Kasl, Jakub Krejčí a další.

Jedním z cílů činnosti bylo také odtržení Malé Strany a Hradčan od Starého a Nového Města pražského. Určitým podnětem bylo i zjištění, že Malostranská beseda byla v minulosti radnicí spravující Malou Stranu a Hradčany. Uvedená iniciativa, zaznamenaná i v našem statutu, však byla ze strany politiků zastupujících Prahu 1 vnímána velmi negativně. Celá anabáze vyvrcholila v devadesátých letech, kdy bylo naše vedení postaveno před dilema, kdy buď mohlo získávat

Malostranské náměstí v dobách dávno „před-spolkových“

granty od MČ Praha 1 a odstranit ze statutu záměr samostatné městské části Malá Strana a Hradčany, nebo záměr samostatnosti ponechat a obejít se bez finanční podpory ze strany radnice první městské části. S ohledem na skutečnost, že se sdružení chtělo významně podílet na kulturním životě na Malé Straně a Hradčanech, rozhodlo se záměr samostatnosti opustit.

Od devadesátých let pak odstartovalo kulturní aktivity, jako je např. Malostranský masopust, který začínal s deseti maskami, a dnes se jedná o akci pro téměř 1 000 občanů a návštěvníků.

Tomáš Oliva
předseda Spolku občanů
a přátel Malé Strany a Hradčan

Obecní galerie Beseda

Křest Pražských příběhů

Trocha historie...

Obecní galerie Beseda (OGB) tehdejšího Sdružení občanů a přátel Malé Strany a Hradčan fungovala ve třech velkých místnostech ve druhém patře Malostranské besedy nejméně již od roku 1995, a to až do roku 2005, kdy musela z důvodu plánované rekonstrukce prostory opustit. Sdružení získalo jako náhradní prostor obchůdek býva-

lého papírnictví na Malostranském náměstí 4/27, kde, byť v komornějším prostředí, organizuje náš dnes už Spolek občanů a přátel Malé Strany a Hradčan pravidelné výstavy zejména fotografií, grafik a obrazů.

Ve fotoalbu na www.sopmsh.estranky.cz je zdokumentováno přes devadesát výstav, a to tam nejsou uvedeny všechny.

Ve složce OGB – pozvánky je uvedeno asi čtyřicet osm pozvánek na výstavy konané od roku 1996 do roku 2008 a dalších čtyřiačtyřicet pozvánek z let 1996 až 2005 je ke zhlédnutí v sekci Autorské podvečery.

Od nedávné minulosti po dnešek

Od začátku roku 2024 do října 2025 proběhlo v OGB (i když dnes spíš užíváme název galerie Spolek, popř. Spolková galerie) šestnáct výstav.

V roce 2024 jsme mohli vidět např. filmové plakáty Vratislava Hlavatého, fotografie Jaromíra Bosáka, fotky Olgy Michálkové, koláže Jiřího Čilka, výstavu fotografií Pet Čilků Heinriche, Miroslava Lédla či Jarosla-

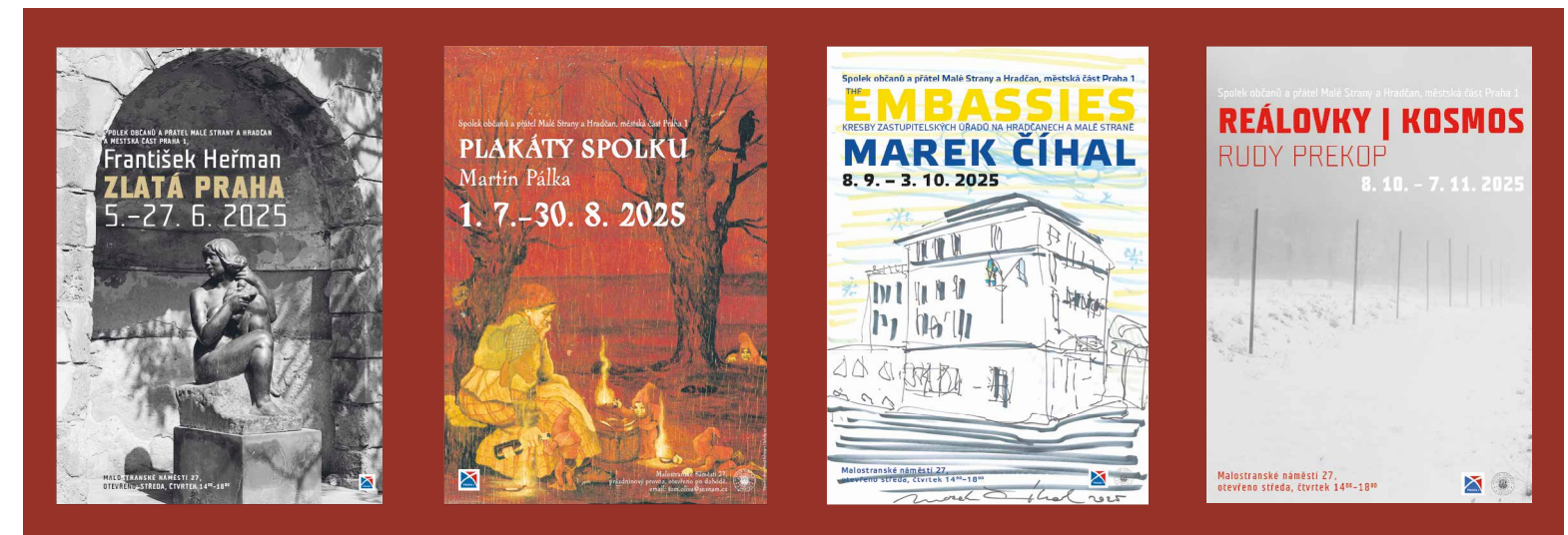
va Tatka s názvem Ze života Spolku anebo třeba obrazy Aleše Najbrty.

Také letošní rok je plný velmi hezkých a zajímavých výstav, které alespoň částečně představují plakáty na této straně. V době psaní tohoto článku to byla expozice fotografií Rudyho Prekopa. Přípravují se ale další, takže se máme na co těšit i v příštím roce.

Pet Čilků Heinriche

Vernisáže jsou vždy společenskou událostí.

Kouzlo Malé Strany

Život na Hradčanech a Malé Straně má pro mě zvláštní kouzlo. Vnímám ho často už od brzkého rána, kdy vybíhám na Petřín nebo k Chotkovým sadům. Na obou místech vládne ještě klid a zároveň se otevírá pohled na probouzející se Prahu. Do práce i z práce pak chodím přes Nový Svět, který tvoří přirozený most mezi tichými uličkami a ruchem Hradu.

Když mi to program dovolí, zastavím se v některé z hospůdek lemuujících cestu od Hradčanského náměstí ke Strahovskému klášteru. Rád zamířím do Kuchyně nebo k Labutím, kam беру pracovní návštěvy i přátele. Pro drobnosti si pak zaskočím do Žabky na Pohořelci a kolem krásné Lorety se vracím domů.

Pietní akt u pomníku Milady Horákové

A jednu velkou výhodu mám i přímo doma: svou oblíbenou Letní scénu Divadla Ungelt slyším z oken ložnice, takže si každé představení můžu užít vlastně zdarma. Hradčany a Malá Strana jsou místem, kde

je historie stále živá a přirozeně se prolíná s dnešním životem. Pro nás s Evou je to sice jen dočasná adresa, ale pocit domova tady člověk najde opravdu snadno.

Petr Pavel

I když obraz mám zasklený vlastními slzami

Do konce letošního března chyběly dva dny a v Malostranské besedě vrcholil bál dobrovolných hasičů Prahy 1, když mezi účastníky proběhla šeptavá zpráva, že zemřel Roman Kotrč. Zpráva to byla tak nepravděpodobná, jako by někdo rozhlašoval, že posádka dobrovolných hasičů právě úspěšně přistála na Měsíci. Problém byl, že zpráva o Romanovi byla taková, o které se nežertuje ani na rozesmátém hasičském bále. A byla to otázka několika hodin, kdy se z ústní šeptandy stala krutá skutečnost.

Roman odešel náhle. Takový odchod umí zařídit jen srdíčko. Jako by, když se celý náš život za nás bije, mělo toto privilegium.

Roman byl znám v mnoha směrech. Jako kovář s naprosto oprávněným přídomkem umělecký. Lidé ho také znali jako galeristu. Galerii má Sdružení výtvarníků Karlova mostu hned pod mostem na Kampě. Právě tento spolek Roman Kotrč na začátku devadesátých let spoluzakládal. A byla to Romanova velká zásluha, že Karlův most záhy opustili takzvaní čepečáři a na této perle Prahy se usídlili umělci, kteří svým stylem umocňují příjemnou symbiózu kultury a historie.

Samozřejmě, když vám po této památce projde ročně několik milionů lidí, přináší to problémy. To Romana mrzelo, ale na rozdíl od mnoha jiných měl sílu a odvahu nešvary na mostě odstraňovat. Ať už to byly zámky na mřížce sv. Jana Nepomuckého anebo opravy poškozených sousoší. Jenom ta Turkova šavle! Kolikrát ji Roman obnovoval.

Roman na letošním masopustu

Foto: Petr Bidlo

Spolek výtvarníků měl také své kritiky. Když někdo něco dělá, tak to něco kritiky vždy přitahuje. V tomto ani Roman se svými kolegy nebyl výjimkou, ale v čem se vyjímá, bylo to, s jakou noblesou kritiku života na Karlově mostě přijímal. Bylo to vždy s úsměvem a s trvalou snahou vzít si ze svých oponentů – neboli vrhačů klacků pod nohy – něco pozitivního.

Jeho spolužák ze základní školy René Pavlů v Malostranských novinách psal, že tuto dnes tak vzácnou vlastnost měl Roman od dětství. A jak René Pavlů dál napsal, byl také od mládí nadaný sportovec. Je pravda, že tato vlastnost se časem u Romana schovala za tu jeho kovařinu.

A tak když jdu dnes po Karlově mostě, vždy mi zrak spočine na Turkovi v sousoší svatých Jana z Mathy, Felixe z Valois a Ivana, především pak na jeho prázdné pochvě. Šavli sebral nějaký, prostě nějaký... Ta prázdná pochva je pro mě symbolem, jak tu Roman chybl.

A tu se mně pak vybaví verše Jaroslava Seiferta, které zazněly při Romanově pohřbu ve Velkých Popovicích:

Kdykoliv však vstoupím na dlažbu Karlova mostu, musím vzpomenout na poutníky v poutním chrámě. Jaké je to štěstí jít po tomto mostě!

I když obraz mám často zasklený vlastními slzami.

Petr Burgr

Park Kampa – rozumné řešení

V průběhu tohoto podzimu by radnice Prahy 1 měla podepsat smlouvu s firmou, která provede revitalizaci parku Kampa. Měla by se tak završit dlouhá léta trvající veřejná debata o různých nápadech na další rozvoj parku jednoho z nejkrásnějších městských ostrovů světa. Pár hodin před odesláním novin do tiskárny však přišla zpráva, že bude nejspíš zrušeno dosavadní výběrové řízení a výběr firmy se bude muset opakovat...

Současný plán nám byl představen 3. října loňského roku v Sale terreně Komunitního centra Kampa, a to místostarostkou Kateřinou Klasnovou a architektkou Magdalenou Kurfürstovou. Ta splnila nelehký úkol zahrnout do původního projektu opravdu neskutečný počet navržených úprav. Ty byly od variant „nedělejte s parkem nic, jeho stav nám vyhovuje“ až po „kompletní rekonstrukci včetně zákazu vjezdu jízdních kol“.

Park Kampa, o němž je nejstarší zmínka v zakládací listině kostela Maltézského řádu z roku 1169, tedy za panování krále Vladislava II., a který svou podobu dostával od 16. století, má rozlohu 2,65 hektaru a je jedním z nejnavštěvovanějších parků v centru Prahy. Přispívají k tomu Museum Kampa, kde probíhá nejen výstavní program, ale v letních měsících i divadelní představení, Werichova vila prezentující zejména život a tvorbu Jana Wericha, Michnovský letohrádek, ve kterém sídlí Skautský institut, zdejší společenské centrum Sala terrena a Komunitní centrum Kampa, které se stará především o předškolní výchovu dětí.

Součástí parku je i dětské hřiště a je tu i několik zajímavých sochařských děl – bus-ta Josefa Dobrovského od Tomáše Seidana, Jarmila – sedící dívka od Jana Hány, Réva neboli Dívka s hrozny – dívčí akt Karly Žákové-Vobišové, tři batolata Davida Černého či Hranol od Mariana Karla.

Asfaltové povrchy a další změny

K úlevě téměř všech účastníků proběhlých diskuzí se výsledný návrh revitalizace parku dotýká hlavně jeho cest, kdy odsouhlaseným materiálem jsou asfaltové povrchy. I když navržený povrch nesplňuje dotační podmínky vyhlášeného programu z pohledu vsakování dešťových vod, tak většina přítomných během loňského říjnového setkání preferovala variantu asfaltových cest kvůli náročnému provozu cyklotrasy, značnému výskytu kočárků a dětských vozidel i pro umožnění malování křídou.

Povrch cest bude svahován směrem k travnímu porostu tak, aby dešťová voda volně odtékala do trávy a nekončila na povrchu cest, kde v zimních měsících namrzala. Poloměry zatáček budou respektovat provoz vozů provádějících sběr odpadů, což se ukazuje jako důležité – stačí se podívat do Odkolkovské zahrady, kde je u Sovových mlýnů vyprojektována zatáčka, kterou vozi-

dla nemohou vytočit, a tak ji postupně „rozšiřují“.

Nově bude osazeno i veřejné osvětlení litinovými lampami, které lépe odolávají povětrnostním podmínkám a psím „značkám“. Mobiliář, jako jsou lavičky, je podle mého názoru v dobrém stavu a nepotřebuje výměnu.

Zároveň bude vybudováno nové zábradlí kolem Čertovky, které sjednotí jeho současné provedení. Zatím jsem neviděl jeho návrh, ale doufám, že umožní našim psím mazlíčkům dojít se vykoupat do Čertovky a prolézt si keře kolem ní.

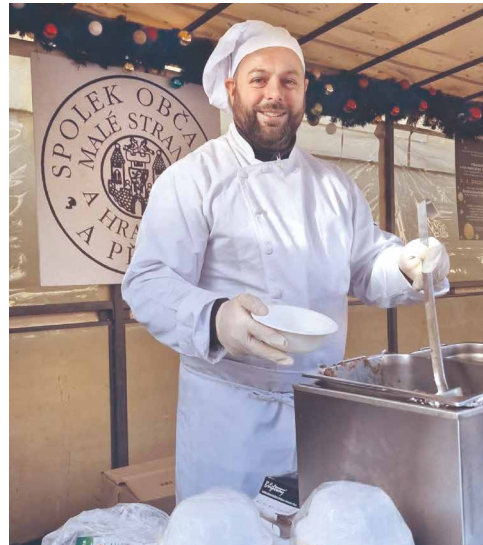
Důležitým prvkem projektu je rozšíření komunikace od ulice Říční až po Rybářský domeček – Michnovský letohrádek. V této části parku také proběhnou největší úpravy. Dojde k odstranění veršomatu a bude vysazen okrasný trávnik. V další části bude zpevněna zatravněná plocha pro případné umístění mobilních toalet, vznikne sloupek s přívodem elektrické energie pro pořádané akce a hřiště na pétanque. K rozšíření cesty dojde také u vstupu do parku od Kamy, kde však bude posunuto ochranné pásmo památného platanu.

Cyklisté...

Přes park bohužel nadále povede cyklotrasa, a tak významné zlepšení bezpečnosti na cestách bude, až se podaří odsouhlasit postavení cyklostezky po náplavce před Rybářským domečkem. V současné době cyklisté využívají travnaté plochy parku k pohodlné jízdě a někteří z nich ke se stále se zvyšující rychlosti.

Dokončení na straně 17.

Od začátku roku společně s vámi

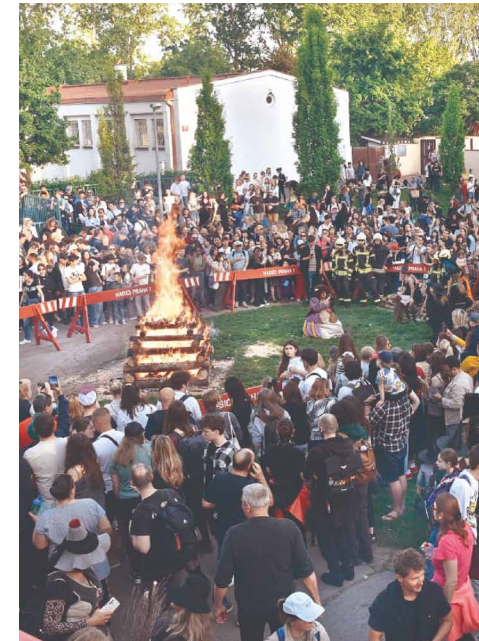
Novoroční polévka

Malostranský masopust

Malostranské čarodějnice

Malostranská zabijačka

Spolkový den

Škola harmonie a krásy

Většinu života jsem prožil na Moravě. Po třech letech v Praze se však cítím doma na Hradčanech, kde sice osobně neznám tolik lidí jako na minulých působištích, ale zdejší pobyt má velmi mimořádný bonus. Když se podívám z okna kanceláře a sleduji davy turistů, kteří obdivují výhled na Malou Stranu, říkávám si: „Oni museli cestovat přes půl zeměkoule. Mně stačí pozvednout oči od počítače.“

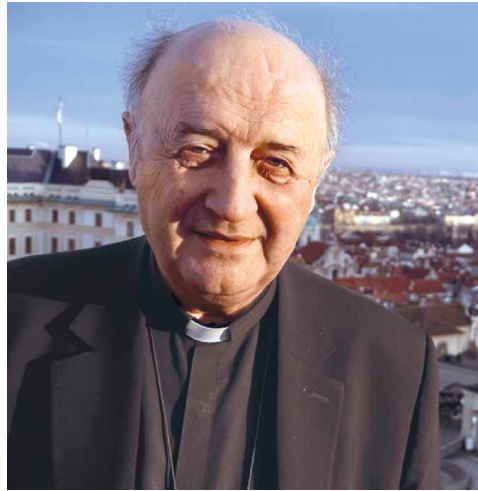

Foto: Arcibiskupství pražské

Myslím, že kouzelná atmosféra Malé Strany si dovede získat každé srdce. Je to nejhezčí část Prahy. Vepsaly se do ní mnohé zajímavé osudy. Její barokní podoba dokazuje, že baroko nemohlo být dobou takového temna, jak nás za komunismu učili ve škole. Dnes vnímám, že nejen pro turisty, ale i mnohé naše školáky je zdejší architektura školou ušlechtilosti, harmonie a krásy, jejichž pramen najdeme v početných chrámech tohoto města.

Kéž by se aspoň něco z tohoto ducha více odráželo v našich vztazích a rodinách. Kéž by se Malá Strana nestala skanzenem pro turisty, ale zůstala místem, jehož atmosféru stále dotvářejí místní lidé.

Jan Graubner

Odešel Vladimír Piksa

28. června letošního roku, dva týdny před svými 78. narozeninami, zemřel jeden z prvních členů Sboru dobrovolných hasičů Praha 1 Vladimír Piksa. Vynikající odborník v oblasti hasičského řemesla, dlouholetý profesionální hasič a velitel hasičské stanice na Pražském hradě, který pak svoje zkušenosti předával mladším dobrovolným hasičům i sousedům v rámci prevence.

Vladimíra si pamatujeme z řady hasičských akcí pro širokou veřejnost i malé školáky a předškoláky. Vzpomínat na něj určitě bude i dlouhá řada jeho přátel a známých, kteří se vždy mohli spolehnout na jeho nezištnou pomoc.

(red)

Habemus papam, Malá Strano!

Kdyby nebyl 8. května zvolen papežem, navštívil by pár dnů po tomto datu Malou Stranu. Chystal se totiž na biřmování zdejších augustiniánů. To by ale stále byl kardinálem Robertem Prevostem. Jenže on se z vůle konkláve stal Lvem XIV. Na plánovaný pobyt v místech, která má moc rád a jež navštívil nejméně osmkrát, tak nedošlo. A otázkou je, kdy se to znovu poštěstí.

Lev XIV. je podle otce Juana Provecha z kostela sv. Tomáše nedaleko Malostranského náměstí pokorný a společenský člověk, který umí naslouchat. „Když s vámi mluví, dívá se vám do očí. Možná vám hned nedá očekávanou odpověď, protože si věci rád promyslí, ale třeba hned druhý den se s vámi znovu sejde, aby s vámi opět diskutoval, ptal se na váš názor a společně s vámi hledal pravdu,“ popsal v našem rozhovoru svoji zkušenost s novým Svatým otcem Juan Provecho.

Symbolický most

Je to podle něj pro členy augustiniánského řádu, jemuž v letech 2001 až 2013 dělal Robert Prevost generálního představeného, typické. A protože je otec Juan provinciálem řádu sv. Augustina u nás a s papežem se zná přes dvacet let, ví, o čem mluví.

A pevně byl i přesvědčen, že Roberta, jak mu říká, konkláve zvolí. „Já jsem s tím počítal, pro mě byl kandidátem číslo jedna,“ prohlásil pevně. Konkláve prý soustředěně sledoval, včetně těch různých tlaků a politiky kolem, prosazování ital-

Habemus papam!

Foto: Dorota Buzková, Člověk a Víra

Budoucí papež před lety v Praze s D. Dukou a J. Provechem Foto: archiv J. Provecha

ských kardinálů a různých konzervativních kandidátů. „Robert není konzervativce ani přílišný liberál, a tak jsem si říkal, že by mohl být tím symbolickým mostem,“ uvedl otec Juan, podle kterého nový papež dokáže dávat dohromady progresivisty i tradicionalisty a navíc je Američan, jehož vliv může být v době působení nevyzpytatelného Donalda Trumpa velmi důležitý.

Přemýšlivý a praktický manažer

Robert Prevost měl jako augustiniánský představený se sídlem v Římě velkou zásluhu na úspěšné rekonstrukci malostranského řádového areálu. Představený řádu je devět z dvanácti měsíců na cestách a jezdí po celém světě, aby zvládl navštívit všechny komunity augustiniánů. V Praze byl ale podle otce Juana přeci jen častěji než jinde. „Probírali jsme plánovanou rekonstrukci, vybírali firmu, která ji měla provést, řešili jsme právníky a podobně,“ popsal provinciál od sv. Tomáše. Tehdejší představený a dnešní papež se podle něj ukázal jako přemýšlivý a velmi praktický manažer, který ví, co chce. Koneckonců studoval mj. kanonické právo a matematiku.

Našel si ale vždy také čas na procházky malostranskými uličkami, které doslova miluje, a s přáteli a spolubratry nevynechal ani zdejší hospody. České pivo má totiž v oblíbě. „Vždy říkal, jak se mu taďy líbí, a hrozně rád se i sám po Malé Straně procházel,“ uzavřel naše povídání otec Juan Provecho, který příteli, jenž do Prahy z Říma vždy dojížděl vlastnoručně řízeným autem, hned po zvolení gratuloval a popřál mu, aby se nezměnil a zůstal takový, jako vždycky byl. A jak s potěšením dodal, poděkování mu od nové hlavy katolické církve dorazilo obratem.

Petr Bidlo

Jak úspěšně zapřáhnout vůz před koně

Na poslední den měsíce září svolal radní pro dopravu Vojtěch Ryvola jednání o parkování na Kampě.

Šlo by o záslužný čin, kdyby nebylo určitého časové prodloužení. Již před pěti lety mě totiž s dotazem na tento problém odkázal tehdejší radní pro dopravu Richard Bureš na připravovaný systém kontroly vjezdu na stanovišti v ulici U Lužického semináře. O té době se nic nedělo, až před půl rokem začaly staveb-

ní práce ne v uvedené ulici, ale v Cihelné. Vše je z technického hlediska téměř hotové a nyní začíná diskuze, kdo může na Kampu vjet a kdo nikoli. Bylo pro občany výhodné mít téměř pět let na přemýšlení, ale radnice se ujala řešení této problematiky až dnes. A tak se naplnilo staré přísloví o zapřahání koně za vůz.

Z jednání navíc vyplynulo, i když neočekávám žádný písemný výstup, že na Kampu bude moci vjet kdokoli (pokud se prohlásí za zásobování), avšak max. na jednu hodinu. Pokud bude nutné parkovat déle, bude mu-

set oprávněná osoba bydlící nebo podnikající na Kampě, která potřebuje delší parkování, nahlásit poznávací značku příjezdějícího vozu. Snad i hoteloví hosté budou moci přijet do svého hotelu na Kampě, ale následně do hodiny vůz přeparkovat například do garáže pod Palachovým náměstím.

Bůhví, jak to bude s vozidly, jež se zdrží přes vymezený čas. Asi normální by bylo na místě zaplatit pokutu, jako je to u podzemních garáží v obchodních centrech. Raději ale nemějme „velká“ očekávání a uvidíme...

Tomáš Oliva

ARCIBISKUP PRAŽSKÝ A PRIMAS ČESKÝ JAN GRAUBNER K VOLBĚ PAPEŽE LVA XIV.

Čekal jsem, že novým papežem bude někdo z Vatikánu, protože většina kardinálů je ze vzdálených zemí a mezi sebou se moc neznají. Že to bude přímo kardinál Prevost, prefekt Dikasterie pro biskupy, jsem nečekal, ale má to logiku, protože toho znají všichni biskupové světa.

Osobně jsem se s ním setkal několikrát na setkáních předsedů biskupských konferencí Evropy. Měl jsem ra-

dost, že naši zemi dobře zná. Kdysi jako hlavní představený řádu augustiniánů jezdil do Prahy i Brna na vizitace.

V současné polarizaci světa i církve a přílišné sebestřednosti jednotlivců má nelehký úkol. Myslím však, že má dobré předpoklady a umí spoléhat na pomoc Boha, jemuž se dal do služby. Na překonávání problémů a budování naděje s ním můžeme spolupracovat všichni.

Robert Prevost s pražskými augustiniány Foto: archiv Juana Provecha

O kouzlu dvorků a pospolitosti hospod

Petr Sojka

Na začátku loňského podzimu vyšla kniha Na jedno od Petra Sojky, autora populárního pořadu České televize Z metropole. Jak název napovídá, mapuje pražské hospody, mezi nimi i ty od nás z Prahy 1. A protože to je téma velmi zajímavé, světlo světa právě teď spatřila i kniha Na dvě. Petr ale napsal i další knížky a také celá „Metropole“ stojí za rozhovor.

■ **Příští rok to bude dvacet let, co vznikl pořad Z metropole. Ty jsi od počátku jeho editorem a hlavní tváří. Jak se od té doby změnil?**

Myslím, že málo. A to je dobře. Naši diváci ho mají dost zažitý a sebemenší změnu přijímají většinou s nelibostí. Ale pochopitelně, že za těch devatenáct let změny proběh-

ly. Máme už třetí podobu znělek a předělů a myslím, že ty současné jsou jednoznačně nejlepší. Oproti začátkům se změnilo řazení reportáží, takže už nezačínáme zprávami, ale naši původní reportáží, premiérou, kterou jinde diváci vidět nemohli. Další změnou je stopáž původních reportáží, které jsou mnohem delší, než bývaly na počátku. Diváci oceňují, že jdeme víc do hloubky a neulpíme na povrchu.

■ **Znám mnoho lidí, kteří se na každý nový sobotní díl těší. Kolik už jste jich natočili a sestříhali? Na které nejraději vzpomínáš?**

Dá-li Bůh, tak na začátku listopadu odvysíláme tisíce Metropoli. Když budeme počítat, což nám nikdy moc nešlo, bude to pak 433 hodin a dvacet minut. Osobně bych si takový maraton nechtěl pustit. Dívat se na Metropoli nepřetržitě osmnáct dní a nocí by bylo slušné mučení i pro nejzarytější fanoušky. Nejraději vzpomínám na některé speciály, to jsou díly, kdy nám natočený materiál natolik

přeteče, že z něj vyrobíme monotematické vydání.

■ **Jak vůbec jednotlivé díly vznikají? Popiš ten každotýdenní proces. A kdo se na něm podílí?**

V pondělí ráno vstanu, jdu si vyčistit zuby, nasnídám se, je-li co... Ale ne! Tedy ano, ale popíšu pracovní týden jinak. V pondělí se obvykle věnuju domácímu bádání. Snažím se získat pro naše vybraná témata co nejvíc dosud nepublikovaných informací. Hodně čerpám z Národní digitální knihovny, to je úplný poklad. V pondělí si taky ladím respondenty na další dny. Úterý a středa jsou naše natáčecí dny. To jsme s kameramanem a zvukovým technikem, který je zároveň řidič, těmi dělníky, kteří tráví celé dny na ulici. Ve čtvrtek si výsledek prohlížím, píšu, ve zvukové kabině načtu a odpoledne se zavřeme do střížny a za čtyři hodiny musíme postříhat tři reportáže, což je při jejich délce mnohdy nadlidský úkol, zejména pro stříhače. Klobouk dolů před nimi! Pátek je na radě kompletace, zase práce ve střížně, kdy celý pořad sestavíme podle bodového scénáře. Tehdy dostane i titulky a brzy odpoledne letí Metropole na míchačky, kde pracuje mistr zvuku a ladí, co je potřeba.

■ **Jak se na tvorbě pořadu podílejí sami diváci?**

Diváci posílají tipy a musím říct, že čím dál víc. Ale hlavně – často je sami ke spolupráci na nějakém tématu vybídeme nebo je o ni

poprosíme. Je to neuvěřitelné, ale zatím jsme odvysílali nějakých padesát výzev ke spolupráci a úspěšnost je stoprocentní.

■ **Velkou popularitu získal pořad i zásluhou tematických seriálů. Připomeň je prosím.** Na začátku to byly rubriky Ve stínu svatého Víta (především o zajímavých stavbách), Pražské spolčování nebo Stalo se před časem. Později přibyl kultovní seriál Tajemství pražských dvorků, před šesti lety Legendy lokálů a nedávno Můj dům, můj hrad, v němž hledáme majitele domů s příběhem. Každé léto pak přicházíme s letním seriálem.

■ **Kolik jste nakonec natočili dvorků?**

U nich není žádný konec, jen se z pravidelného seriálu stal průběžný. Dílů bylo určitě přes 200 a navštívili jsme v nich více než 250 dvorků. Z tohoto seriálu se stal skutečný fenomén, takže když někomu řekneme, že jsme Z metropole, půlka lidí nadšeně dodá: „Jé, dvorky!“

■ **V čem pro tebe spočívá kouzlo dvorků – v dětství a dnes?**

Dvorky mého dětství byly především všechny otevřené, takže s naší karlovskou partičkou jsme jich na horním Novém Městě hezkých pár prolezli. Ale odvážili jsme se i do Nuslí, kde žili trochu drsnější kluci. My jsme hodně sportovali, takže jsme chodili na jeden kamarádův dvorek právě v Nuslích v Bělehradské ulici naproti stanici tramvaje, kde bylo skvělé hřiště. A já litoval, že v našem domě, což byl rohák (roháky mají vždycky malé dvorky), byla jenom taková nudle s klepadlem na koberce. A dneska? Dvorky jsou většinou zkultivované, lidi se o ně hezky starají a je radost vidět jejich práci a zažít atmosféru, kterou si tam vytvořili.

■ **Které se ti líbily na Malé Straně a Hradčanech, ale i v dalších částech Prahy 1?**

Já sám mám nejradši Malou Stranu a pak takové ty pořad ještě málo objevené kouty, jako je třeba Nový Svět. A zrovna tam máme probádané snad všechny dvorky. Místní obyvatelé nás kdysi přijali, provedli svými domy, předávali si nás ode dveří ke dveřím, a tak můžu říct, že tam je opravdu jedinečná atmosféra. Prakticky totéž se nám podařilo v okolí Čertovky, kde krásu uzavřených dvorků umocňuje vltavské rameno. Jedinečný dvorek je i v Řiční ulici v bývalém Malostranském špitále u kostela sv. Jana Křtitele Na Prádle a také dva dvorky hned vedle ve Všehrdově ulici. Ale abychom nezapomněli ani na Staré Město, pak musím vzpomenout na dvorek jednoho domu v Železné ulici. Dodnes si vzpomínám na to ticho uprostřed města, které tam člověk „nemůže přeslechnout“. Bylo to už před lety, to ticho jen tu a tam narušovala jedna z obyvatel, která občas s invektivami, ale sem tam i vtipně

Dětství

Natáčení na Malé Straně

komentovala ze svého okna, co se právě na dvoře děje. Ona měla neuvěřitelně charismatický hlas, hezky se to poslouchalo, ale jen pokud nebyl člověk zasvěcen do mezilidských vztahů v tom domě...

■ **Řadu dvorků lidé zkultivovali do skutečné krásy, některé už bohužel neexistují...**

Nevím, jestli neexistují, ale hodně se proměnily. Z některých oáz se stala parkoviště. Ale většinou je to obráceně. Jeden příklad za všechny. A je to také v Praze 1. Dům číslo 24 na Karlově náměstí koupila před pár lety od rakouských majitelů česká rodinná firma. Rakušané je lákali na jedinečný benefit, totiž možnost parkování ve dvoře. První, co ale noví majitelé udělali, bylo, že stavebně znemožnili vjezd aut. Teď tam mají nádherné zelené atrium a mohou pořádát akce pod širým nebem.

■ **O pražských dvorcích jsi u nakladatelství Grada vydal tři knihy...**

První se jmenovala Pražské dvorky. Tu jsme pojali trochu „velkolepě“, a tak obsahova-

la šedesát příběhů. Mám ale pocit, že jsme tím sklouzli do televizní povrchnosti, takže další dvě knihy už obsahují asi dvacet nebo pětadvacet příběhů a jsou mnohem podrobnější.

■ **Pražským fenoménem odjakživa byly hospody. Od těch středověkých až po současnost. Jako spolužáci z gymplu Na Vítězné pláni jsme poměrně podrobně zmapovali hospody v Nuslích a okolí, které často od té doby zanikly anebo jsou dnes úplně jiné...**

Krásná otázka, a zároveň trochu smutné konstatování. Ale máš pravdu. Takové ty čtyřky, kde jsme poprvé nasávali pro nás tehdy úžasný vzduch, co se dal krájet, kde jediný nebohý větrák zkoušel rozsekat zvukem startující vejtrasky startkovou mlhu a kde my – světáčky loktem opření o pobryndaný umakartový stůl – jsme se tetelili, až nám hrubián v bílém plášti natočí první podvečerní podměrečné pivo, tak takové hospody už nejen v Nuslích těžko hledat. Ale jejich kultivovanější a voňavější sestry existují. Chodí do nich ti samí lidé, co za našeho mládí pod Terebku nebo na Táborku.

Osobně jsem rád, že se to prostředí zlepšilo, protože dneska už bych ten vzduch socialistických „čtyřek“ neudejchal.

■ **Na Malé Straně a Hradčanech máme poměrně dost hospod, které pamatují nejen Jana Neruda, ale mnohem starší doby. Ke kterým z nich máš – řekněme – vřelejší vztah?**

Ten vztah jsem si získal přes naše milé respondenty Miroslava Němečka a Miroslava Báťka, s nimiž jsme točili vzpomínání na historický hostinec U Bonaparta v časech, kdy ho se svými velkými partičkami navštěvovali, tedy v šedesátých až osmdesátých letech. Nádherně popisovali tu rozvernou atmosféru, pospolitost a zároveň zasedací hierarchii dirigovanou panem hostinským. Bonapart už má třicet let zavřeno, ale všiml jsem si, že se kolem toho domu začíná něco dít...

■ **Které hospody z levého i pravého břehu Prahy 1 se dostaly do knihy Na jedno?**

Bonapart je prvním příkladem a také příkladem toho, že se vždycky snažím k té které hospodě najít autentického štamgata nebo aspoň autentického výčepního, ideálně oba. Kde je dávná historie zajímavá, tak ji použiju, ale často se jedná o zajímavosti z období 1850 a dříve a tam přicházejí takové ty pikanterie z černých kronik. A má-li hospoda přítomnost, tak tu se samozřejmě snažím vyličit dost podrobně. Ale některé hospody už dávno zanikly. V Praze 1 se to týká třeba hostinců Na Prádle, Na Kuklíku, Kopmanky nebo U Valšů.

Dokončení na straně 13.

Legendární lokály

První z nich svoje dveře definitivně zavřela před mnoha desítkami let, u té druhé pořád doufáme, že po dlouhých letech opět přivítá svoje hosty, a to zejména ty domácí, a ta třetí se, jak se zdá, před několika roky pomyslně nadechla a důstojně navazuje na svoji historii. Řeč je o legendárních malostranských a hradčanských hospodách Na Prádle (neboli U Krobiána), U Bonaparta a Vikárka.

Na Prádle

O tomto hostinci, který svými rozměry připomínal spíš menší dvougarsoniéru, kolovaly a dosud kolují skutečné legendy. Do hostince Na Prádle se vstupovalo přímo z Říční ulice. Jedna z mnoha pověstí vztahujících se k této historické hospodě říká, že se tu jednou zastavil i samotný Václav IV. se svým katem a psem. Nedůtklivý hostinský prý královskou návštěvu rázně vyhodil, za což měl být povýšen do šlechtického stavu a následně popraven.

Byl to první z dlouhé řady hospodských neurvalců, kterými se tento hostinec proslavil. Tím posledním byl pak jistý Jiří Ereček, který tu pivo roznášel ještě za první republiky a za nímž sem přes jeho nerudnost – nebo paradoxně spíš právě pro ni – docházeli žíznivci a hladovci z celé Prahy. Jiří Ereček se s hosty opravdu nemazil, a tak dělal čest podniku, jemuž se už dlouhá staletí říkalo U Krobiána.

Po Praze se stal známým hostinským i proto, že se v roce 1926 do těsné blízkosti jeho hospody z paláce Metro na Národní třídě přestěhovala Umělecká beseda. Díky tomu se stali stálými hosty i třeba Jaroslav Ježek anebo Jan Werich. „*Tenhle baráček je důležitá věc. To bývala hospoda Na Prádle. Patřivala panu Erečkovi a pan Ereček to byl výborný hostinský. Takovýhle vousy dlouhý a vždycky, když jsme tam přišli po divadle, tak říkal: 'Jdete pozdě! Všechno je sežraný! Ale když náhodou se stalo a nebylo všechno sežraný a dali jsme si vuřty, tak říkal – 'Tak pozor!' A hodil nám dva vuřty a my jsme je chytili. A pak nám dal pivo, a to bylo výborné!*“ vzpomínal po letech Jan Werich.

Hospůdka Na Prádle si zahrála i ve filmech. Mihnul se tu třeba Rudolf Hrušínský coby Švejk. Ve filmu se ale hostinec jmenuje U města Moskvy...

V hostinci pana Erečka bývalo velmi rušno hlavně odpoledne a večer. Tou dobou tady sehnat volnou židli se rovnalo výhře v lode-

Štamgasti od Krobiána

rii. Noví návštěvníci bývali zpočátku hodně vyděšení. Obzvláště dámy se často krčily v koutku, když kolem nich pan Ereček šlehal svými hrubostmi. Ke Krobiánovi ale chodili hosté ze všech společenských i sociálních vrstev. Zašli sem řemeslníci, dělníci, sluhoové, zřizenci, šoféři, úředníci, inženýři, herci, hudebníci, malíři i šéfové a majitelé nejruznějších firem.

S koncem války bohužel skončil i život pana Erečka. Po krátkém osiření se hospůdka brzy znovu otevřela, ale nebylo to prý ono. Hostinský byl totiž slušný, úslužný, ochota sama a navíc svůj podnik vymaloval a na stoly dal ubrusy. Lidem zkrátka chyběla Erečkova hrubost až sprostota, a tak živnost pomalu chřadla a hosté se přesunuli jinam...

U Bonaparta

„*Když jsme sem vešli, tak jsme se ocitli ve výčepu, kde jsou zajímavé renesanční klenby, ačkoliv fasáda domu je barokní,*“ popisoval stavbyvedoucí hostinec U Bonaparta v roce 1964, kdy slavná hospoda procházela velkou rekonstrukcí. Prakticky okamžitě po jejím skončení se sem vrátili anebo začaly nově chodit nejroztodivnější partičky a skupiny – spolek Pohodlí, později Zlatá Praha, Spolek Karla Hynka Máchy, Šarečtí slavici, Klub přátel Glenna Millera anebo Hezčí kluci.

Po rekonstrukci tu pracoval výčepní Mirek Mrázek. „*To byl neskutečněj elegán, dá se říct až pražskej švihák anebo dokonce playboy. Takovej měl vždycky frak a lesklý klopý, měl motýlka a s ním tam byla partnerka, krásná paní Milada, která měla dceru – taký*

Miladu,“ vzpomínal na staré časy pro knihu Na jedno pan Miroslav Němeček, spolužák a kladatel spolku Pohodlí.

Po fešákoví Mrázkovi přišel k Bonapartovi další zásadní hostinský – pan Müller, který povoloval velké kulturní až happenin-gové akce. Přestože všichni znali jeho křestní jméno Karel, i ti nejsvědomitější štamgasti oslovovali mistra výčepního zásadně „pane Müller“.

Kdy šarmantní, nicméně rázný hostinský zakončil svou životní pouť, se neví. Jako památka na něj zůstalo několik fotografií v rukou pamětníků, z kterých je patrné, že se se svou společností většinou velmi dobře bavil. A pak také několik citátů, které písmáci spolku Pohodlí vepsali do svých kronik:

„*To je škoda, že nemáte dunhillky,*“ zalitovala jednou jedna z místních štamgastek, na což jí pan Müller odpověděl: „*Škoda je, když mladý děvče umře. Cigaret škoda není žádnéjch. Nejlepší cigarety jsou žádné!*“ Hostinský Müller neměl rád Hradní stráž a německé turisty. Ti měli dokonce U Bonaparta zákaz vstupu. Dokázal se ale osopit i na ty nejpravidelnější a nejvěrnější štamgasty: „*Dovolte, pánové, já vám něco řeknu. Zuluka-fři jsou proti vám inteligentí.*“ Ani toto panu Müllerovi v hostinském společenství neubralo nic na jeho ohromné popularitě.

U Bonaparta prý poprvé padlo slovo underground. Alespoň to tvrdil Egon Bondy. Ani tato zásadní událost, ani obrovská tradice a přízeň stálých hostů ale hostinec neochránily před zavřením. A že to už trvá nějakou dobu...

Vikárka

Textem novinového inzerátu z roku 1888 lákal legendární hradčanský hostinský Josef Würfel hosty do svého historického a básníkem a spisovatelem Svatoplukem Čechem proslaveného hostince. Čech svým panem Broučkem proslavil Vikárku a Vikárka prostřednictvím pana Broučka Svatopluka Čecha. Ten prý chodil vysoko nad město, do

Rodinná vycházka v 80. letech

Foto: Stanislav Tůma

samotného středu areálu Pražského hradu pravidelně na tři až čtyři piva a tři rohlíky. A to už od sedmdesátých let z dalekých Vinohrad, kde tehdy bydlel.

Úspěch Čechových Výletů pana Broučka byl ve své době ohromný. Pokusil se na něj svou pátou operou, tentokrát právě na

Čechovy motivy, navázat i Leoš Janáček. Přestože na ní pracoval celých devět let, očekávaného úspěchu se nedočkal.

Premiéra v Národním divadle byla pražským obecnstvem přijata natolik chladně, že slavný skladatel ještě týž večer zapíjel svůj žal. Kde jinde než ve Vikárce...

O kouzlu dvorků...

Dokončení ze strany 11.

Petr Sojka v době gymnaziálních studií

■ Jak čtenáři knihu Na jedno přijali?

V zásadě kladně. Přece jen je znát, že ta naše česká pivní kultura ještě žije, i když se to s dobou před nějakými třiceti lety nedá srovnat. Štamgastů ubývá a klasických hospod, do nichž jsme chodívali my, taky. Dnes je často nahrazují navoněné sterilní

restaurace podivných názvů i konceptů. Kniha Na jedno dává svým čtenářům přičichnout k hostincům, které tu fungovaly kdysi a sloužily také jako zázemí spolků a nejruznějších společenských akcí, neotrávovaných invazí asociálních sociálních sítí. Na knihu mám pozitivní ohlas, ostatně spoluvytvářeli ji sami štamgasti legendárních hospod. Vybrané hostince ale ve velké většině nenajdou lidi v cestovních bedekrech. Soustředil jsem se na ty dlouholeté, ale přece jen méně známé hospody, než jsou třeba Pinkasovi nebo Flekovi.

■ Teď ti ale vychází už druhý díl s poněkud realističtějším názvem Na dvě...

I ve druhém díle o pražských hospodách, jehož název jsi tak trefně označil jako realističtější, tedy Na dvě, najde čtenář padesátku méně známých příběhů hostinců z celé Prahy. Pochopitelně, že Malá Strana a Hradčany opět nemohou chybět. Odhalili jsme historii a někdy i současnost takových dávných legend, jako byly kavárna U Steinitzů v Mostecké ulici, kam chodíval třeba Mozart, anebo ve své době ohromně oblíbená hospůdka U Měšťánků, která si svou popularitu udržela i v časech komunismu pod názvem Na Kampě. Tady bývali štamgasty Jan Werich, Jiří

Kromě Svatopluka Čecha patřili mezi její významné hosty mj. Ignát Herrmann, Jan Neruda, Jaroslav Vrchlický anebo třeba Ema Destinová, která měla své oblíbené místo pod výklenkem na dvorku, tehdy osvětlovaném lampiony, odkud býval jedinečný výhled do Jeleního příkopu. Hostem Vikárky bývala téměř denně a sedávala se svou společností i v zadní místnosti hostince. Jejím oblíbeným jídlem bývala zdejší specialita, totiž husí játra.

Na dvorku dělali společnost Emě Destinové i malíř Mikoláš Aleš nebo herci Jindřich Mošna, František Ferdinand Šamberk a Eduard Vojan. V prostřední místnosti u stolu pod oknem sedával malíř Ferdinand Engelmüller, spolu s ním pak třeba nakladatel Mojmir Urbánek či Max Švabinský. Paní hostinská Emilie Fiedlerová vzpomínala, že právě poslední jmenovaný dokázal v lokále sedět dlouhé hodiny a při zavíračce mival na porcelánovém tácku i dvacet čarek. Takových příkladů ale bylo víc...

Více se o uvedených hospodách (ale i o řadě dalších) dočtete v knihách Petra Sojky Na jedno a Na dvě (vydala Grada).

S využitím textů a obrazového materiálu P. Sojky Petr Bidlo

Voskovec a Jaroslav Ježek. Doplnují je známá hospoda U Černého vola s poněkud méně známými příběhy a také Hradčanská radnice, kde kdysi prosperovala Velkopopovická pivnice. Petr Bidlo

Foto: archiv P. Sojky a redakce

Operace s jedovatým názvem

Akce Blín. Právě tak, terminologií z říše botaniky (či rovnou jazykem středověkých travičů), pojmenovala komunistická vojenská kontrarozvědka operaci, při níž ve druhé polovině šedesátých let pronikla do budovy italského velvyslanectví. Využila přitom tajný průchod z kostela U Kajetánů v Nerudově ulici.

Mezinárodní situace se po odeznění Karibské krize (1962), během níž se planeta ocitla na pokraji jaderného konfliktu, přece jen uklidnila. Napětí ustoupilo. Byť v mnohém jen zdánlivě. Pokračovalo pečlivé monitorování vojenských schopností zneprátených stran a nebylo tajemstvím, že vojenští a le-

tečtí přidělenci akreditovaní při zastupitelských úřadech plnili především zpravodajské úkoly.

Československá vojenská kontrarozvědka, která v letech 1964 až 1966 prodělávala organizační změny (stále však zůstávala součástí ministerstva vnitra a Státní bezpečnosti, od léta 1966 jako III. správa Hlavní správy StB), se dlouhodobě – a nepříliš úspěšně – pokoušela jejich činnost sledovat. Šlo o to zjistit, jaké informace vojenští přidělenci do svých zemí, eventuálně velení NATO, předávali. Jak dobře znali strukturu a rozmístění tehdejší ČSLA a co si o možnostech a kvalitách československé komunistické armády mysleli.

Jenže jak takové informace získat? Kanceláře vojenských přidělců byly mimořádně dobře stráženy a neměli do nich obvykle přístup ani čeští zaměstnanci velvyslanectví, které se v nejednom případě (a Itálie v tom bohužel nebyla výjimkou) dařilo Státní bezpečnosti získat pro spolupráci.

V červnu 1967 interní zpráva vojenské kontrarozvědky konstatovala: „*Série směrnic a nařízení, vydaná rozvědným centrem NATO k obranným opatřením, které jsou povinny dodržovat všechny členské země NATO na svých zastupitelských úřadech v zemích za 'železnou oponou', a zvýšená bezpečnostní opatření zapříčiňují, že proniknutí do těchto objektů je takřka nemožné. Tyto zastupitelské úřady jsou stráženy stálou fyzickou ochranou, která je ještě zesílena na vojenských odděleních tak, že jeden z obranářů bydlí v těsné blízkosti kanceláří vojenského oddělení. Dále je to systém bezpečnostních zámků s heslovými uzávěry, pomocí kterých jsou zabezpečeny vchody do objektů a kanceláří, a zejména pak jednotlivé trezory, ve kterých jsou uloženy přísně tajné materiály.*“

Visutá chodba

První úvahy o možném průniku na půdu italské ambasády se objevily na pomezí let 1963 a 1964. Jejich inspirací či podnětem se stala existence visuté chodby, která v úrovni prvního patra spojovala kostel Panny Marie Matky Ustavěné pomoci a svatého Kajetána se sousedním Thunovským palácem (zastupitelským úřadem Itálie), a to – šťastnou náhodou – dokonce tak, že vyústění chodby sousedilo s kanceláři italského vojenského přidělence.

Zároveň byl kostel stavebně propojen s někdejší klášterem theatinů, jehož část přístupná ze Zámeckých schodů nyní sloužila jako ubytovna ministerstva vnitra. Bylo tedy zjevné, že pokud by se podařilo spojit – tajnou cestou či chodbou – ubytovnu s kostelem, pak by také bylo možné proniknout visutou chodbou z oratoře kostela do bezprostřední blízkosti kanceláří vojenského oddělení v sousedním Thunovském paláci.

Tři roky příprav

Přípravy zabraly tři roky. Řemeslníci, zejména truhláři a zámečníci prověřeni Státní bezpečností, pracovali obvykle v noci. Zároveň spolupracovníci StB, působící přímo na italské ambasádě, zjišťovali zvyklosti a denní řád kolegů ve vojenském oddělení a v neposlední řadě byli pověřeni odlákáním ostrahy v kritický čas, kdy probíhaly úpravy na přístupové cestě, zejména ve visuté chodbě (dveře tu byly zajištěné železnou závorou).

„*Tajný vchod do kostela svatého Kajetána byl vybudován v kotelně ubytovny ministerstva vnitra tím, že byl vybudován tajný tunel ve zdi, který vyúsťuje pod schodiště ve věži kostela. Jeden ze schodů tohoto schodiště v kostele byl vyjmut a upraven tak, aby mohl být dle potřeby vyjmut a vzniklým otvorem byla vytvořena chodba k proniknutí do kostela. Vchod v kotelně je zamaskován a zajištěn proti odhalení. Také z kostela je schodiště upraveno tak, že*

Dokumentace StB

je zabezpečeno před odhalením,“ popisovala poněkud kostrbatě utajenou chodbu jedna ze zpráv vojenské kontrarozvědky a pokračovala: „*Vzniklým vchodem na schodiště pronikne se do prvního patra kostela, kde v oratoriu jsou dveře do koridoru spojujícího kostel a budovu italského zastupitelského úřadu.*“

Vstupní dveře z kostela do koridoru pak byly upraveny tak, že v případě potřeby byl k dispozici maskovaný otvor, jímž se dalo vlézt přímo do koridoru, který vyúsťoval u dalších dveří, jež už vedly do chodby vojenského oddělení. Ty byly obdobně upraveny, a agenti tak již mohli proniknout rovnou do chodby vojenského oddělení.

Šifrovací klíč a mapy

Utajenou cestu se podařilo dokončit koncem roku 1966, takže v červnu 1967 již hovoří jeden z materiálů vojenské kontrarozvědky o třech průnicích na půdu ambasády, při nichž se podařilo získat 74 různých materiálů. Především šlo o šifrovací klíč, který letecký přidělenec používal v komunikaci s italským generálním štábem a rozvědkou, příručky NATO s klasifikací zbraní zemí Varšavské smlouvy, zevrubný záznam diskuze na konferenci vojenských přidělců NATO v komunistických zemích a 52 diapozitivů map, do nichž byly zakresleny vojenské objekty na území ČSSR. „*Zajímavé je, že některé údaje zachycené na mapách ustanovují některá postavení řízených střel, která nelze vizuální rozvědkou zjistit,*“ upozornila s nemilým překvapením vojenská kontrarozvědka.

Podařilo se také obstarat (pravděpodobně kompromitující) písemnosti, na jejichž základě bylo možné naverbovat dvojitého

agenta – „vízového cizince“ – pracujícího dosud na československém území pro italskou vojenskou rozvědku.

Celkově pak dokument z června 1967 konstatoval, že v materiálech nalezených na italské vojenské misi docházelo „ke značnému podcenění skutečných možností ČSLA“. Dodejme, že uběhlo několik měsíců a zdejší lidová armáda (ať už z jakýchkoliv důvodů) jen útrpně přihlížela sovětskému vpádu a okupaci země, kterou měla chránit.

Nejasný konec

Z dochovaných materiálů je zřejmé, že Státní bezpečnost počítala s dlouhodobým využitím tajné chodby, kterou z ubytovny ministerstva vnitra zřídila. Zdá se však, že „nezvané návštěvy“ v budově italské ambasády záhy, nejspíš hned v létě roku 1967, ustaly. Zda došlo k dekonspiraci nebo vojenská kontrarozvědka vyhodnotila akci Blín jako příliš riskantní a v nadcházejícím období pražského jara se zaměřila na jiné priority, není dnes již zřejmé.

Dan Hrubý

autor knižního cyklu Pražské příběhy

Ulička mezi Thunovskou a Nerudovou ulicí, s chodbou spojující italskou ambasádu s kostelem U Kajetánů v době akce StB

Spojovací ulička dnes patří Itálii, která ji uzavřela a nechala zpustnout. Přilehlá Thunovská a její zeď, oboje v majetku hl. města, ale také dělají značnou ostudu.

Foto: archiv redakce

Někdejší protipožární nádrž na Malostranském náměstí

Malostranské NIC

Prvního července letošního roku uplynulo devět let od okamžiku, kdy byla z dolního Malostranského náměstí odstraněna zaparkovaná auta. Tedy alespoň po většinu času... Velkou zásluhu na této skutečnosti měla Kateřina Jacques, která sepsala petici za zrušení parkoviště. Shodou okolností v té době končila nájemní smlouva s jeho provozovatelem, a tak bylo pro TSK relativně snadné neuzavřít novou smlouvu na další provoz. Vše se stalo samozřejmě s posvěcením Magistrátu hl. m. Prahy, právě s ohledem na sepsanou petici.

Obrázek původní kašny ze 17. století

Název tohoto článku jsem si vypůjčil od Tomáše Sedláčka, který takto popsal situaci na Malostranském náměstí – toť úvodem.

Spolek občanů a přátel Malé Strany a Hradčan oslavil v minulém roce zrušení parkoviště happeningem, při kterém instaloval silně zjednodušenou repliku původní kašny ze 17. století. Díky spolupráci se Sborem dobrovolných hasičů Praha 1 a s Karlem Chotkem se naše kašna sestávala z nádrže, vlastní kašny z umělého mramoru a plovoucí sochy koupající se ženy od Kurta Gebauera. Socha ženy byla navíc vybavena vodotryskem, který přilákal náhodnou východoasijskou návštěvnicku Prahy, jež nás požádala o naplnění vlastního kelímku tryskající vodou. Naše voda byla samozřejmě pitná...

Kašna na dolním Malostranském náměstí byla umístěna již od 15. století, a to v dolním rohu u Tomášské ulice, kde byla do doby vybudování koleji tramvajové dráhy. A i v původním architektonickém návrhu, který před lety zvítězil v soutěži o novou podobu náměstí, byla projektována malá kašna na přibližně stejném místě.

Plnit funkci veřejného prostoru

Vzhledem ke stále se zvyšujícím teplotám měst předpokládám, že občané a návštěvníci Prahy by kašnu ve středu náměstí uvítali. Určitě více než sochu někdejšího maršála Radeckého, která by svými rozměry nejen přesahovala dispozice náměstí, ale navíc už ji nelze vrátit na její původní místo. Loňský happening sice podpořila velká část vedení radnice Prahy 1, nicméně revitalizace Malostranského náměstí doposud v zásadě přinesla pouhopouhé vyběroušení parkovacích čar, od kterého už uběhla pěkná řádka let. Revitalizace podle všeho vážně na dopravním řešení Malostranského náměstí, tedy i na dávném slibu omezení provozu automobilů přes Malou Stranu po otevření tunelu Blanka. Kousnout do tohoto kyselého jablka se podle všeho nikomu nechce, zejména pak v období před volbami, a to je prakticky pořád.

A tak opuštěné parkoviště bude nadále oživat alespoň Malostranskými trhy a případnými demonstracemi kohokoli proti komukoli.

Spolek občanů a přátel Malé Strany a Hradčan představil kulturní komisi Prahy 1 záměr dočasného umístění soch na Malostranském náměstí, a to na malém pódiu o rozměrech 3 x 3 metry, na kterém by po dobu dvou měsíců byla umístěna vybraná socha. V minulosti se tak již stalo se sochou z ledu, vyjadřující plynutí času, a s prastánkem od sochaře Františka Skály. Snad se záměr podaří zrealizovat, aby náměstí alespoň částečně plnilo funkci veřejného prostoru.

S ohledem na skutečnost, jak se Praze „daří“ omezovat produkty overturismu, ale nepředpokládám, že by revitalizace dolního Malostranského náměstí proběhla v horizontu deseti let. I nadále tak bude zřejmě pokračovat „Malostranské NIC“...

Tomáš Oliva

Foto: archiv redakce

Loňský happening

Petr Burgr v roli oddávajícího

Foto: autor

O svatbách početných, skromných i radostných

Když pomineme, že se u nás celá tisíciletí uzavíraly sňatky v kostelích, tak si zaslouží připomenout, že občanské sňatky se začaly konat díky zákonu z roku 1870, který umožnil uzavírat svatby i na radnicích. Tady je vidět, jak jsme pod tou habsburskou monarchií trpěli...

V Praze 1 dominantním místem pro vstup do manželství byla, je a ještě dlouho bude samozřejmě Staroměstská radnice. I v této na uzavírání svateb rozvolněné době se na tomto tradičním místě koná několik stovek sňatků ročně.

Nutno říci, že v posledních dvaceti letech výrazně stoupl počet svateb mimo úřad, kdy se svatební obřad koná na místech dříve doslova nemožných. Svatebčany, včetně matrikářek a řetězem dekorovaného oddávajícího, tak můžete potkat na terasách hotelů, na vyhlídkových místech nebo v parcích a zahradách.

U nás na Malé Straně dominují v počtu provedených svateb Petřínské terasy, Svatováclavská vinice na Opyši, ale pomyslným vítězem v počtu svatebních obřadů je Vrtbovská zahrada. Její barokní parter se salou terénou je jako místo pro svatby doslova světoznámý. To poznáte podle oficiálních překladatelů. Při svatebních obřadech je slyšet vedle většiny jazyků Evropské unie i ruština, ukrajinština, hebrejščina a nechybí ani překlady do thajštiny nebo vietnamštiny.

Pokud by si ale někdo myslel, že různost překladů do cizích jazyků je jediným rozdílem mezi jednotlivými obřady, tak se skutečně zásadně mylí. Ve skutečnosti je každá svatba jiná. Některé jsou sice početné, kdy jsou přítomní rodiče, prarodiče, tetičky, bratřenci, ale všichni se během obřadu tváří, jako by čekali na rozsudek. Pak jsou svatby, jak se říká skromné, kdy přijdou ženich, nevěsta a pouze dva svědci, kteří spořádají, tedy předpisově, stojí za snoubenci, což zase připomíná posádku tanku na cvičišti.

Jsou ale i svatby uvolněné, rozesmáté, kde je na první pohled jasné, že si to všichni užívají a kdy i tak krásné místo jako Vrtbovská zahrada je pouze doplňkem radostné události.

K organizaci svatebních obřadů také patří připomenutí svateb již dávno proběhlých. To, když si manželé připomenou a také oslaví padesát, šedesát a výjimečně i šedesát pět let společného života. Nejčastěji to je těch padesát let, tedy oslava svatby s názvem zlatá. Vždy se jedná o slavnost celé rodiny a vždy je to potvrzení, že tehdy před padesáti lety to bylo správné rozhodnutí.

Myslím, že se ještě nestalo, aby se sešla rodina k připomenutí svatby, kterou babička s dědečkem uzavřeli před padesáti lety, ale přitom se před čtyřiceti pěti lety rozvedli...

Podle statistických údajů se u nás rozpadá každé druhé manželství. Jestli to platí i pro sňatky uzavřené na Malé Straně, nevíme. Jedno je ale jisté. Ani krásný výhled z Petřínských teras, ani noblesa Vrtbovské zahrady za tuto neradostnou statistiku nemohou.

Petr Burgr

Park Kampa...

Dokončení ze strany 5.

Žádná omezení se v tomto směru nepodařilo prosadit, jediné snad to, že budou vybudovány ocelové plůtky kolem památného platanu u vjezdu do parku Kampa ze strany ulice U Sovových mlýnů. Pokud plůtky budou účinné, doporučoval bych jejich osazení i na další místa, kde si cyklisté pletou park s cyklotrasou.

Předpokládám také, že budou v rámci projektu v trávníku zasypány díry a že bude vysazena nová tráva, aby park Kampa zdárně reprezentoval jedno z nejhezčích míst celé Prahy.

Toalety

Co však čeká na další řešení, je vykonávání hygienických potřeb bezdomovci, kteří jsou stálými obyvateli parku. Do parku tahají kartony, na kterých přespávají, a v přílehlých keřích vykonávají potřebu. V parku jsou sice v denních hodinách k dispozici veřejné toalety, bezdomovci je ale s ohledem na poplatek zřídka navštěvují. Určitým řešením by mohly být takzvané „otevřené pisoáry“, které léta sloužily třeba na Karlově náměstí u Ječné ulice. Naštěstí máme radní, která bezdomovectví řeší, a tak s optimismem hledíme do budoucnosti...

Předpokládané náklady na realizaci představeného projektu by měly dosáhnout výše 59 milionů korun.

Tomáš Oliva

Vizualizace: TaK Architects

Michálkovi z Hradčan

Rodiče Jiří a Olga dorazili do hlavního města ze severní a jižní Moravy. Dcery přišly na svět už v Praze, nejdříve Pavla a několik let po ní Olga. To už Michálkovi bydleli na Hradčanech a postupně významně ovlivnili kulturní život nejen našeho levého břehu Vltavy.

Jiří

Malíř a grafik Jiří Michálek pocházel z Frýdku-Místku. Narodil se roku 1926 a zemřel o osmašedesát let později. V letech 1947 až 1952 studoval na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, a to v ateliéru profesorů Jaroslava Nováka a Emila Filly. Hned po škole přešel do nového ateliéru kresleného, loutkového a vědeckého filmu profesora Adolfa Hoffmeistera. Tam působil jako odborný asistent až do roku 1959. Poté se věnoval volné tvorbě, typografii a s architekty spolupracoval na řešení interiérů. Vytvořil také řadu kreslených a populárně vědeckých filmů.

První samostatnou výstavu měl v roce 1963 v galerii Karlovka na Karlově náměstí. Poté vystavoval v galeriích po celé republice, ale také v Polsku, Egyptě, Švýcarsku, Kanadě, Itálii, Francii a v dalších zemích. Na podzim před dvěma lety jeho tvorbu připomněla výstava u nás ve Spolku na Malostranském náměstí s názvem Pozdní sběr. Připravily ji jeho dcery Pavla a Olga a představily na ní zejména díla z jeho velmi úspěšného prvotního období padesátých a zejména šedesátých let, kdy jeho tvorba nesla všechny atributy dokonalého zvládnutí odkazu moderního umění třicátých a čtyřicátých let.

Z cyklu Selfies

Jiří Michálek myje okna v ateliéru.

Foto: manželka Olga

Olga

Jeho manželka, výborná fotografka, výtvarnice, grafička a herečka Olga Michálková, se narodila v roce 1933 v Brně. Tam také vystudovala Vyšší školu odborných řemesel a Vyšší školu textilní tvorby. Fotografkou se stala roku 1954 a velmi brzy nato už obesílala fotografické salony v Praze, Bratislavě či Budapešti a účastnila se výstav v Dánsku, ve Spolkové republice Německo, v Hongkongu, USA a dalších zemích. Velmi působivý je také přehled filmů, ve kterých hrála, i její další tvorba.

S Jiřím se seznámila na Inspiromatu – mikulášské oslavě organizované Vysokou školou uměleckoprůmyslovou v Praze. A jak při našem povídání připomněla jejich dcera Pavla, viděli se třikrát, počtvrté už to bylo na svatbě...

Životní dílo manželů bylo představeno na jejich společné výstavě Spríznění volbou v červnu roku 2013 v Portheimce. V únoru téhož roku Olga ve věku 79 let zemřela.

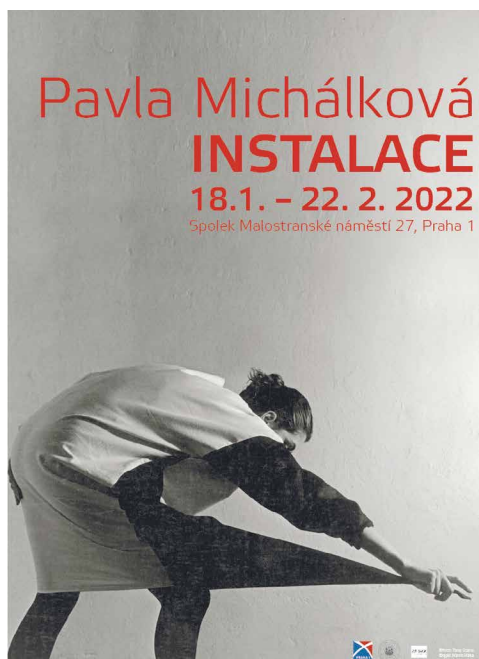
Plakát k výstavě autoportrétů

Její tvorbu díky dcerám Pavle a Olze nabídla i naše galerie Spolek. Na jaře 2023 jsme tak mohli zhlédnout výstavu jejich skvělých fotografií s názvem Selfies.

Na většině snímků byla navíc i samotná Olga, která s humorem a nadsázkou, pomocí dokonalého líčení a módních doplňků, napodobila nejpřitažlivější kultovní filmové hvězdy šedesátých let. O rok později následovala expozice black & white s Olžiným originálním pohledem na ženskou krásu a ve své době jedinečně zaznamenaným kouzlem ošuntělých ulic a zákoutí staré Prahy šedesátých let.

Pavla

Pavla Michálková je absolventkou Střední umělecko-průmyslové školy v Praze, obor scénografie a výstavnictví. Dnes se věnuje

především kostýmní a módní tvorbě, ale i designu interiérů a stylingu pro film a reklamu.

Poprvé se představila v roce 1981 textilní instalací na Malostranských dvorcích. Řadu let pak spolupracovala se Studiem pohybového divadla režisérky Niny Vangeli jako herečka a autorka kostýmů i scény. Vytvořila kostýmy pro videoklip britské skupiny Blur, taneční představení Laterny Magiky a televizní pohádky Černokněžník s Jiřím Bartoškem v hlavní roli a Jediná na světě s Lukášem Vaculíkem a Janem Čenským (obojí v režii Jiřího Chlumského).

Od 90. let se po stáži v Paříži soustředí vedle kostýmů na vlastní módní tvorbu. Společně se sestrou Olgou realizovaly kolekci pro Evropu v Novém Dillí a zúčastnily se mnoha zahraničních výstav a přehlídek (např. Offline ve Vídni, Berlíně, Hamburku a Frankfurtu). V Praze patří mezi její nejvýznamnější prezentace samostatné módní přehlídky v Obecním domě a Paláci Lucerna.

V roce 2004 obě sestry reprezentovaly Českou republiku v Budapešti na Dnech české kultury. Ve stejném roce Pavla vytvořila kostýmy pro film Toyen režiséra Jana Němce.

Její práce byly publikovány v mnoha časopisech (Elle, Marie Claire, Galatea, Cosmopolitan, Actuel Paris, Playboy, Xantypa...) a v publikaci Splátka na dluh o současném českém umění.

Pavlin objekt na chmelnici v Mutějovicích

Foto: Hana Hamplová

Ve Spolku jsme na začátku roku 2022 mohli vidět její výstavu Instalace – fotografický dokument o části jejího jedinečného díla a o jejích některých projektech – výstavách, divadelních představeních i objektech, které prezentovala v rámci kulturních happeningů.

Letos to pak byla expozice Iluze prostoru, mj. s fotografickými ukázkami z její tvorby představené v roce 1981 v rámci Malostranských dvorků, výjimečného projektu sochaře Čestmíra Sušky, oživujícího staré neupravené dvory a další prostory, anebo v roce 1982, kdy se se svým objektem zúčastnila ve Stromovce nejkratší výstavy s názvem Setkání, jež byla už po pár hodinách komunistickými orgány zakázána. A policie zasáhla i proti dalšímu svobodomyšlnému uměleckému projektu, kterým bylo Výtvarné sympozium chmelnice Mutějovice v roce 1983.

Olga a Pavla na výstavě Jiřího Michálka

Foto: Jaroslav Tatek

Pavlina instalace ve Stromovce

Foto: archiv autorky

Olga mladší

Olga Michálková, absolventka Střední odborné grafické školy na Hollarově nám., už od konce 80. let působí jako úspěšná módní návrhářka. Vytvořila kostýmy, rekvizity či dekorace pro řadu divadelních představení a filmů. Její kostýmy se objevují v reklamních spotech nadnárodních společností,

Olžiny módní návrhy

Foto: Tono Stano

v hudebních videoklipech (např. Stromboli, Lucie anebo třeba Michal Pavlíček), její tvorba byla publikována např. v New York Times, Frankfurter Allgemeine Zeitung, Wienerin, Vlastě, Ženě a módě, Divadelních novinách a v dalších domácích i zahraničních publikacích.

Při natáčení Návštěvníků, mezinárodního francouzského filmového hitu, pracovala

Olga Havlová v kabátě od Olgy při setkání s Barbarou Bushovou

Foto: Jiří Bartošek

jako kostýmní asistentka Jeana Rena. Sako od ní si z Prahy odvezl třeba slavný fotograf Helmut Newton.

Olga stejně jako Pavla šila od mládí. Nejprve sestry oblékaly sebe, potom kamarády a záhy přišla Olžina slavná kabátová éra. Kabáty navrhovala z barevných látek, v silném kontrastu k tehdy běžné komunistické šedi. Inspiraci hledala třeba ve filmech nebo i v tehdy obtížně dostupných módních časopisech.

Vytvořila garderobu pro Olgu Havlovou, jež ji použila během první prezidentské návštěvy v USA, šila také třeba pro Ivanu Chýlkovou, Gabrielu Vránovou, Zlatu Adamovskou anebo pro manželku Pavla Tigrida Ivanu.

S tvorbou obou sester se můžete také seznámit v jejich obchůdku Pavla & Olga na Tržišti 6.

Petr Bidlo

akademický malíř
Jiří Michálek
pozdní výběr
25. 9. – 25. 10. 2023

Městská část Praha 1,
Spolek občanů a přátel Malé Strany a Hradčan,
Malostranské náměstí 27
svetovne streda, 09:00 – 19:00

Oslavující Malostranská beseda

Beseda má co slavit

Malostranská beseda – věrný to soupevník a podporovatel Spolku občanů a přátel Malé Strany a Hradčan – letos oslavila patnáct let od znovuootevření. Po náročné a unikátní rekonstrukci, která probíhala od roku 2006 do prosince 2009, byl totiž v roce 2010 opět zahájen provoz bývalé radnice na Malostranském náměstí, jež už od 19. století slouží kulturnímu a společenskému životu nejen malostranských obyvatel.

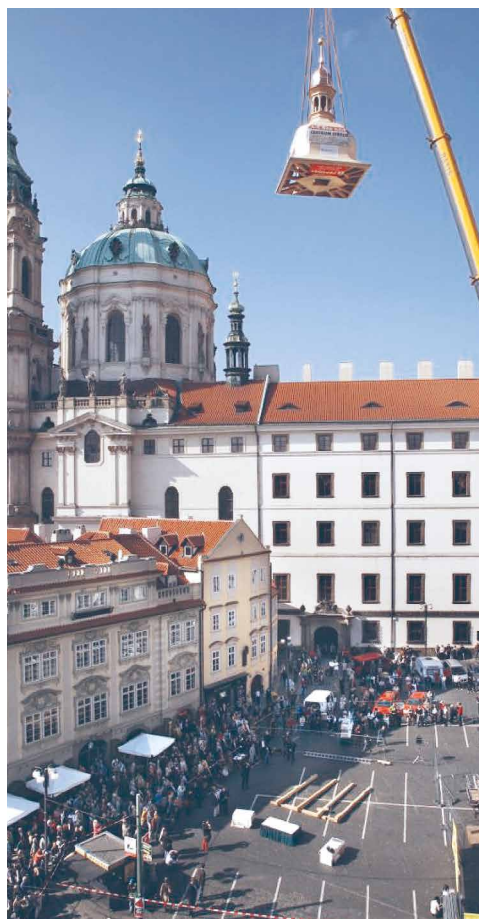
Výjimečnost rekonstrukce pod taktovkou architekta Jana Karáska a stavební firmy Podzimek a synové spočívala především v tom, že se na budovu vracely věže, které na objektu historicky byly. Do prostřední z nich byl navíc umístěn 160 kg vážící zvon. Jak připomněl tehdejší starosta Petr Hejma, rozhodnutí o umístění věží na budovu nebylo jednoduché a poměrně vlekly spor nakonec vyřešilo referendum, v němž se 65 procent hlasujících vyslovilo pro navrácení věží.

Hlavním cílem rekonstrukce byla v první řadě záchrana chátrající budovy, obnova její historické architektury a citlivá modernizace vnitřního vybavení. Při výstavbě uvedených věží se pak kladl důraz na respektování původního vzhledu historické budovy z roku 1636.

„Na pracích se podílel velký počet řemeslníků, skutečných mistrů ve svém oboru. Během výstavby se vytvářely v halách mimo staveniště, dramatická pak byla jejich doprava na Malostranské náměstí,“ vzpomínal před lety majitel stavební firmy Martin Podzimek.

A dobrá práce všech zúčastněných byla po zásluze oceněna: rekonstruovaný objekt získal ocenění Stavba roku 2010, Cenu předsedy Senátu a Cenu primátora hlavního města Prahy. „Jednalo se o krásný příklad dobře investovaných veřejných peněz,“ vydvihl místopředseda našeho Spolku a někdejší místostarosta Prahy 1 pro kulturu Petr Burgr.

Letošní narozeninový večírek byl plný hudby, umění a setkání se skvělými kulturními osobnostmi. „Beseda v současnosti hostí stovky koncertů ročně, pravidelně se zde konají divadelní představení, výstavy i literární večery,“ vyjmenoval její umělecký šéf David Hanzlík a dodal: „Oslavy patnáctého výročí tak nebyly jen připomínkou minulosti, ale

Rekonstrukce byla náročná.

také důkazem toho, že to tu stále žije kulturou a že nabízíme nezapomenutelné zážitky nejen místní komunitě.“

Součástí oslav byla rovněž vernisáž výstavy fotografií Martina Myslivce, který na svých snímcích připomněl historii a památne okamžiky, které se v legendárním prostoru odehrály v posledních patnácti letech.

Zároveň s oslavami vyšla kniha Povídky Malostranské besedy, kterou sepsal autorský tým hudebního časopisu Headliner s cílem zachytit místní „genius loci i noci“. „Často odvážným způsobem jsme v ní popsali různé příběhy muzikantů, divadelníků a dalších lidí, kteří k Malostranské besedě neodmyslitelně patří,“ uvedl hudební publicista Honza Vedral, pod jehož vedením kniha vznikala. „Za drzým názvem se skrývá drobná místní kronika, která zaznamenává jedinečnou kulturní historii i současnost Malostranské besedy. Vždyť do ní namátkou patří historicky první představení Cimrmanů, legendární koncerty Vladimíra Mišíka, Ivana Hlase či Krausberry, stejně jako objevování mladých talentů. To vše zpečetěné podpisem Václava Havla na besední zdi,“ uzavřel Honza Vedral.

Petr Bidlo
Foto: Jaroslav Tatek
a archiv redakce

I za totality byla na Malé Straně nezávislá kultura

Kdo to nezažil, možná neuvěří, a kdo ano, mívá často tendenci zapomenout.

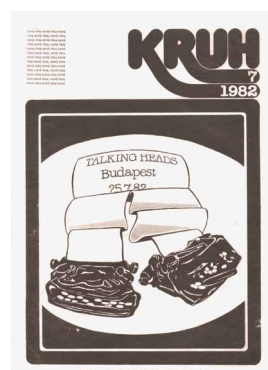
Tak si to připomeňme – dobu, kdy vás mohli policajti pronásledovat za poslech „nevhodné“ muziky, za výstavu, jejímž jediným proviněním bylo, že byla nezávislá a že se líbila lidem milujícím nezávislost. A víte (pamatujete), že vás mohli pronásledovat za to, že jste si s někým vyměnili LP desku na neoficiální burze?

Malá Strana lidí a projekty milující osobní i kulturní svobodu odjakživa přitahovala. My si tentokrát připomeneme dva nádherné projekty zničené komunistickou totalitou – Divadlo v Nerudovce a Sekci mladé hudby Svazu hudebníků.

Divadlo v Nerudovce (Nerudova 23) sídlilo v prostorách, ve kterých se před válkou nacházela hospoda U Jerneků, po roce 1945 pak klubovna a následně agitační středisko KSČ, které postupně pustlo. Samotné divadlo vzniklo v polovině 60. let a fungovalo jako scéna loutkářských souborů. Tvořila ho jedna místnost v přízemí, v níž jeviště nahrazoval praktikábl.

V roce 1974 prošla zchátralá budova rekonstrukcí a o rok později byla ředitelkou divadla jmenována Jarmila Šerá, díky které se v něm zároveň naplno rozjelo pořádání výstav. Ve druhé polovině 70. let se tak Divadlo v Nerudovce stalo jedinečným místem, kde se v těžko uvěřitelné frekvenci dvou týdnů střídaly výstavy současného umění, amatérů i profesionálů, mladých i starších umělců, z nichž mnozí neměli jinde šanci vystavovat.

Výtvarníci si výstavy sami instalovali a po dobu jejich trvání fungovali i jako dozor a pokladní. Vernisáže probíhaly každé druhé

Jedinečný zpravodaj Sekce mladé hudby

Velký zájem zejména mladých lidí, otevřená tvůrčí společnost a nezávislá tvorba byly samozřejmě trnem v oku komunistických a estébáckých kádrů. Divadlu a jeho ředitelce se dlouho dařilo přežívat. Konec ale musel přijít. V roce 1981 Státní bezpečnost „zajistila“ negativní hygienický posudek a provoz byl na jeho základě ukončen. Definitivní zákaz a vyhazov ředitelky Jarmily Šeré pak přišel v květnu téhož roku po legendární výstavě Malostranské dvorky, kterou Divadlo v Nerudovce spolupřátelovalo.

Někdejší sídlo divadla je už několik let uzavřeno. Předtím v něm byla prodejna suvenýrů.

Sekce mladé hudby

Naprostým zjevením a hudební oázou se na přelomu 70. a 80. let stala Sekce mladé hudby, kterou při Svazu hudebníků založil bubeník Ladislav Zajíček. V době, kdy se na

úterý před divadelním nebo hudebním představením. Divadlo v Nerudovce bylo velmi populární i zásluhou nezávislých písničkářů jako Jaroslav Hutka, Vladimír Merta, Dagmar Voňková, Petr Lutka a další.

mladé lidi z rádia valily přišernosti československé „populární hudby“, mohli její členové hlát informace o špičkových rockových a jazzových muzikantech, jejich deskách a koncertech, které jim nabízely informační bulletin pro členy a hudební občasník Kruh.

Ba co víc, každé úterý večer si tu muziku mohli v Baráčnické rychtě díky Jiřímu Černému, Janu Rejžkovi, Petru Dorůžkovi či Josefu Vlčkovi poslechnout z desek za doprovodu jejich fundovaných informací.

To ale nebylo všechno. Sekce vydala několik skvělých knih, nahrávky na kazetách anebo plakáty, pořádala také např. kurzy hry na kytaru, přednášky, promítání u nás nedostupných hudebních filmů (The Wall, Woodstock...), ale i trezorových filmů ze 60. let.

Autor těchto řádek má v živé paměti úterý 9. prosince 1980, kdy byl večer v Baráčnické rychtě věnován Johnu Lennonovi, kterého o den dříve v New Yorku zastřelil pomaťenec jménem Chapman.

Z výše uvedených informací je jisté patrné, že ani Sekce mladé hudby, jež měla sídlo v suterénu domu na rohu Vítězné a Všeřdovy, které Ladislav Zajíček přeměnil v ráj muziky a informací o ní, nemohla komunistům a StB uniknout. Svoji činnost po jejich tvrdém nátlaku ukončila v roce 1985, tedy po osmi letech fungování. Ministerstvem vnitra požadovaný seznam členů, kterých bylo 10 tisíc, raději zničila. Dům, kde sídlila, od té doby chátrá. Baráčnická rychta také slouží jinému účelu.

BERG

Před Divadlem v Nerudovce při Malostranských dvorcích

Divadlo v Nerudovce dnes

Kostelní slavnosti zvou na Malou Stranu

Markéta
Fassati
Foto:
Jaroslav
Tatek

V roce 2020, v době nejtěžšího lockdownu, odstartoval hudební projekt sopranistky Markéty Fassati s názvem Kostelní slavnosti. „Bylo to tehdy takové světlo na konci pomyslného tunelu – nikdo nevěděl, jak dlouho ještě zůstaneme odloučení, kdy se znovu setkáme, kdy zazní hudba v kostelech před živým publikem,“ vzpomíná Markéta. První koncerty proto probíhaly pouze online. Jakmile se situace začala uvolňovat a lidé se opět mohli osobně setkávat, ukázalo se, jak velkou sílu tento projekt má – kostely se začaly plnit do posledního místa a z původních videokonzertů se stala série živých hudebních slavností, která si našla své místo v srdcích lidí.

■ **Tolik k vývoji Kostelních slavností. A jak se, Markéto, za ty roky změnili jejich diváci?**
Na začátku jsme koncerty natáčeli v prázdných kostelech jen pro kamery a diváky u monitorů. Dnes je zaplňují lidé napříč generacemi, profesemi i vyznáními – často přicházejí celé rodiny, dokonce i tři generace pohromadě. Ta pestrost a upřímná zpětná vazba jsou pro mě obrovskou motivací a hnacím motorem pro další pokračování.

■ **Jakou hudbu vybíráte?**
Dramaturgie vždy vychází z konkrétního místa – z atmosféry kostela, jeho akustiky i varhan, které se tam nacházejí. Vnímám také historii prostoru, co se v něm odehrálo, kdo tam působil. Program se tak přirozeně propojuje s architekturou, stylem i příběhem, který kostel nese. Zároveň se snažím, aby i ti, kteří chodí pravidelně, pokaždé zažili něco nového – nejen v samotné hudbě, ale také díky různým hudebním hostům a odlišným aranžím.

■ **Mladí lidé bývají ke klasické hudbě rezervovaní...**

Upřímně je chápu. Klasická hudba vyžaduje určité životní nastavení – zpomalení, otevření se a ochotu na chvíli se „přeladit“ z dnešní uspěchané, technické doby do jiného tempa. Někdo k tomu dospěje dřív, někdo později, někdo nikdy. Sama poslouchám i jiné žánry, takže vím, že není vždy snadné najít si čas a náladu. Ale když ten okamžik přijde, otevře se člověku úplně nový svět – svět emocí, hloubky a propojení. A zároveň s radostí pozoruji, že na naše koncerty chodí i hodně mladých lidí, což je pro mě velký ukazatel, že klasická hudba má co říct i mladé generaci.

■ **Na jaké nejkrásnější zážitky z projektu vzpomínáte?**

Za největší zážitek považuji už samotný fakt, že projekt vůbec vznikl. Velmi silné pro mě bylo i natáčení v úplně prázdných kostelech – ta atmosféra se nedá zapomenout. A vlastně každý koncert je pro mě nový zážitek. Jsem pokaždé v jiném kostele, s jinou hudbou a jinými hudebníky. A i když mám pocit, že ten prostor dobře znám, vždycky se dozvím nebo objevím něco nového.

■ **Vyvrcholením asi byl letošní koncert v katedrále sv. Víta...**

Pro mě to byla taková pomyslná meta – protože pocházím z centra Prahy, tedy z Prahy 1, a ke katedrále sv. Víta jsem od dětství vzhlížela. Byla jsem tam birmovaná a to místo je pro mě velmi osobní. Zpívat tam pro naprosto zaplněnou katedrálu, navíc s fantastickými hudebními kolegy, byl zážitek, který nelze opomenout. Velkou ctí pro mě je i to, že Kostelní slavnosti byly pro tento koncert součástí renomovaného festivalu Svatovítské varhanní večery. Pro všechny zúčastněné to byl naprosto výjimečný večer.

Jan Born

A další skvělý večer můžete s Kostelními slavnostmi, Markétou Fassati a jejími hosty prožít i vy. Nejbližší koncert se uskuteční v pondělí 10. listopadu od 18 hodin v kostele Panny Marie Matky ustavičné pomoci a sv. Kajetána v Nerudově ulici.

Více informací:
www.kostelnislavnosti.cz

Tipy na literární zážitky a dárky

Tak jako Paříž i Malá Strana a Hradčany přitahují umělce, básníky a spisovatele. Nabízíme vám dva tipy na literární zážitky i dárky spojené s naším krásným koutem Prahy.

Pomsta bývá nejsilnější motivací

V Praze, Paříži, Berlíně, Kodani, Tel Avivu, ve Vídni, ale také v Moskvě anebo třeba na nepokojné rusko-estonské hranici se odehrává velmi napínavý a dramatický špionážní příběh románu Pomsta. „Je to výjimečná kniha a mrazí z toho, jak je aktuální. Jak poukazuje na to, co se ve světě děje a jak je demokratický západní svět v ohrožení. A o tom je tato kniha, což ji zcela povyšuje nad běžnou produkci, která se v tomto žánru objevuje,“ vyzdvihl Dan Hrubý, spisovatel a spolumajitel nakladatelství Pražské příběhy, které thriller vydalo.

Hlavní města České republiky, Francie, Německa a Dánska se stávají terčem teroristických útoků, do jejichž vyšetřování je vtažena i redakce česko-francouzského portálu Reportéři, jehož dvě reportérky zmizí během pařížského útoku. V nebezpečném pátrání jim pomáhají přátelé z různých zemí,

včetně veterána izraelské rozvědky Mossad anebo dvojice schopných, ale poněkud anarchistických českých policistů. Celá Evropa hledá teroristy, stopy zjištěné Reportéry však ukazují, že všechno nakonec může být jinak. A že pomsta bývá nejsilnější motivací...

Významnou roli v ději hrají i Malá Strana a Hradčany. Pražská část redakce Reportérů sídlí v Nosticově ulici, kde bydlí i jejich šéf a hlavní hrdina Jan Born, dramatické události se mj. odehrávají v kapucinském klášteře na Lorentánském náměstí, v kostele sv. Jana Nepomuckého, v gymnáziu v Hellichovce, v kavárnách na Pohořelci a Lžička café.

Autorem knihy je český spisovatel, novinář a náš soused z Prahy 1, vystupující pod jménem BERG.

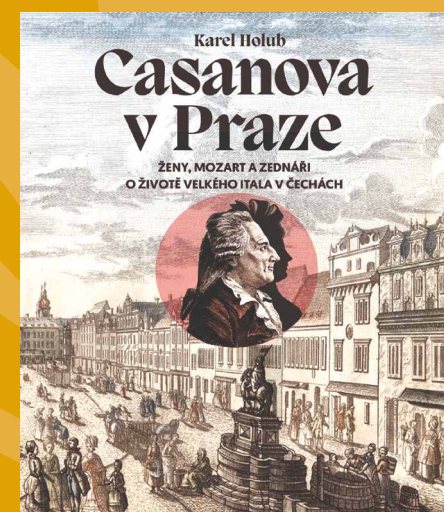
Knihu lze zakoupit mj. na eshop.prazskepribehy.cz.

Casanova také na Malé Straně

„Zbavme se už jednou provždy klišé, podle kterého byl Casanova jen šarmantním dobyvatelem ženských srdcí. Giacomo Casanova byl především literátem a filozofem, ale také špiónem, matematikem nebo hudebníkem, a zejména pak mimořádně nadaným pozorovatelem,“ vysvětluje historik Karel Holub, jehož kniha Casanova v Praze (Nakladatelství Pražské příběhy) právě vychází.

Casanova prožil v Čechách podstatnou část života. Kromě severočeského Duchcova trávil dlouhé měsíce také v Praze, kde tiskl svá literární díla, zasahoval do přípravy slavné premiéry Mozartovy opery Don Giovanni anebo se účastnil korunovace českého krále Leopolda II.

Casanova tak poznal pozdně barokní, rokokovou i raně klasicistní Prahu

druhé poloviny 18. století. Mnohé z jejího života se přitom odehrávalo na půdě malostranských šlechtických paláců.

Karel Holub se ostatně zabývá i tradovaným setkáním Casanovy s Mozartem, k němuž mělo dojít v Bretfeldském paláci v Nerudově ulici.

A Casanovův vztah k ženám?

„Přestože jsou často srovnáváni, Casanova nebyl zářným Donem Juanem. Don Juan si podmaňuje ženy lstí a úskokem, po jeho útěku zůstává bolest a nenávist. Naopak Casanova okouzluje ženy šarmem, empatií a taktem, rozumí jejich duši a po rozchodu zůstává navždy věrným a vyhledávaným přítelem,“ popisuje zásadní rozdíl mezi dvěma legendárními svůdci Karel Holub.

(red)

Také tuto knihu lze zakoupit mj. na eshop.prazskepribehy.cz.

XVI. MALOSTRANSKÝ CANDR BÁL NA TÉMA WESTERN

8. 11. 2025
MALOSTRANSKÁ
BESEDA 20⁰⁰

TANEČNICE-COWGIRL,
PAVLA & OLGA MÓDNÍ PŘEHLÍDKA,
TOMBOLA
FOTOBEDNA
HRAJÍ: HOLOKRCI

POŘADAJÍ SPOLEK OBČANŮ A PŘÁTEL MALÉ STRANY A HRADČAN VE SPOLUPRÁCI S MĚSTSKOU ČÁSTÍ PRAHA 1

vstupenky v předprodeji ve Spolku, Malostranské náměstí 27 a v den konání v Malostranské Besedě